

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

«ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА ФАХОВА»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Соціальна робота»

Спеціальність І10 Соціальна робота та консультування

Галузь знань І Охорона здоров'я та забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «26» серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Виробнича практика фахова
Викладач (-і)	Зозуляк-Случик Роксоляна Василівна, доктор педагогічних наук, професор
Контактний телефон викладача	0508157946
E-mail викладача	roksoliana.zozuliak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 годин/ 4 тижні
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за попередньою домовленістю кожна друга середа з 13.30 до 15.00 За бажанням студентів, організовується дистанційний формат консультацій, а саме: – шляхом переписки електронною поштою; – шляхом переписки у вайбер-групі; – з використанням платформи ZOOM. <i>Онлайн консультації:</i> за попередньою домовленістю Viber (+3800508157946) в робочі дні з 9.30 до 17.30
2. Опис	
Анотація до курсу Невід’ємною частиною фахової підготовки студентів у закладі вищої освіти є практика. Водночас це і органічна складова системи їх фахової підготовки. Практика студентів спеціальності «Соціальна робота» – це той місток між теоретичним навчанням майбутніх фахівців та їхньою самостійною практичною роботою в різноманітних установах соціальної сфери, який сприяє формуванню професійності. Її розглядають як процес ознайомлення та оволодіння різними методами, формами, видами діяльності. У процесі практики студенти мають змогу випробувати свої знання й уміння у певних фахових ролях. Створюючи умови, максимально наближені до реальних умов самостійної соціальної роботи, виробнича практика забезпечує формування основ професійної майстерності майбутніх фахівців.	
3. Мета та завдання практики	
полягає у формуванні глибокого осмислення закономірностей соціальної роботи; поглибленні усвідомлення професійної значимості теоретичних знань та можливості їх застосування на практиці; підготовці до здійснення різних видів та форм соціальної роботи у державних і недержавних закладах соціального спрямування, а також територіальних громадах; розвитку вміння виявляти та надавати допомогу особам/сім’ям, які потрапили в кризову життєву ситуацію.	
Завдання: 1. Ознайомити з основними напрямками, змістом діяльності відповідних баз практики. 2. Продемонструвати навички застосування теоретичних знань відповідно до профілю базового закладу практики. 3. Проявити вміння надавати соціальну допомогу шляхом означених форм: заочних (телефон довіри, інформаційно-консультативні служби для дітей-інвалідів, наркоманів та ін.); очних (короткочасне спілкування з дитиною, особою, родиною під час відвідування її або нею кризових центрів, центрів реабілітації); комплексних, які передбачають взаємодію з медиками, психологами, реабілітологами, іншими фахівцями. 4. Удосконалити організаційні, діагностичні, дидактичні, аналітичні, проєктні, комунікативні уміння та навички. 5. Формувати вміння організації та проведення роботи стосовно надання індивідуальної чи	

групової допомоги дітям, особам або родинам у процесі соціалізації.

6. Проектувати власну діяльність для вирішення конкретних фахових проблем.

4. Програмні компетентності та результати практики

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі соціальної роботи в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК-14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК-15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК-2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК-3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та фахівців територіальних громад.

СК-5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.

СК-6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК-8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

СК-9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів, в тому числі на етапі раннього втручання.

СК-10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК-11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей, в тому числі на етапі раннього втручання.

СК-13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

СК-15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

СК-16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

СК-17. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

СК-18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

СК-20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

СК-21. Здатність проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу в межах соціальної роботи у громаді, в тому числі щодо надання соціальних послуг.

СК-22. Здатність оперативно вирішувати нестандартні (кризові) ситуації і вживати заходи

адекватні ситуації в межах своїх повноважень.

СК-24. Здатність укладати проєкт договору про надання соціальних послуг з потенційним отримувачем соціальних послуг, членами його сім'ї (за можливості) та керівництвом суб'єкта, що надає соціальні послуги.

СК-25. Здатність розуміти сутність, значення напрямів, форм і методів та технології соціальної роботи з різними категоріями клієнтів, координувати волонтерську діяльність.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

ПРН 16. Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

ПРН 18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

ПРН 19. Залучати особистісні ресурси осіб, які звернулися за допомогою, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

ПРН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання, в тому числі на етапі раннього втручання.

ПРН 22. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

ПРН 26. Організовувати роботу по залученню в соціальну роботу інститутів громадського суспільства, волонтерів та інших зацікавлених осіб, а також здійснювати, популяризувати, організовувати волонтерську діяльність в межах громади, регіону.

5. Організація і зміст практики

Обсяг практики

Вид практики	Загальна кількість годин
виробнича	180

Ознаки практики

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
7	I10 Соціальна робота та консультування	4	нормативна

План проходження практики

№	Тема	Результати навчання	Завдання	год
1.	Методичні засади виробничої практики з фаху	Ознайомлення з методикою та організацією проходження виробничої практики. Характеризування мети й основних завдань практики як компоненту фахової підготовки студентів до роботи в закладах соціального захисту та соціальної реабілітації. Знайомство з керівниками практики від кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, переліком баз практики.	Участь у настановчій конференції 2	
2.	Особливості роботи ЦСССДМ, соціально-реабілітаційних центрів, державних і недержавних закладів взаємодопомоги та соціальних установ, їх нормативно-правове та інструктивно-методичне забезпечення.	Аналізування нормативно-правової документації бази практики.	Знайомство з безпосередньою базою практики згідно наказу. Оформлення щоденника. Складання індивідуального графіку роботи на період проходження практики.	10
3.	Структура інституцій та функціональні обов'язки фахівців закладів.	Вивчення та аналіз нормативних документів, що визначають професійні обов'язки соціального працівника, фахівця із соціальної роботи. Аналіз плану роботи соціального працівника чи фахівця із соціальної роботи. Відомості про структуру закладу,	На основі вивчення специфіки діяльності бази практики схематично зобразити її структуру. 8	

		основні напрями діяльності, склад фахівців, їхні професійні обов'язки.				
4.	Аналіз практичних заходів, організованих соціальним працівником чи фахівцем із соціальної роботи бази практики.	Аналізувати форми та методи соціальної роботи відповідної бази практики.	Спостереження студентами практичних заходів, що проводить соціальний працівник чи фахівець із соціальної роботи бази практики.	50		
5.	Планування, проведення та аналіз соціальних заходів (консультування, тренінг, рольова гра, вечір, свято тощо).	Володіння методами і формами фахової діяльності відповідної бази практики	Розробити і провести чотири, з них два залікові, соціальних заходи. Сценарії заходів додати до матеріалів практики. Розробити кросворд на актуальну соціальну тематику (не менше 30 завдань) АБО Розробити тести на актуальну соціальну тематику (не менше 30 запитань). (НА ВИБІР).	40		
6.	Особливості діагностичних методик індивідуальних властивостей особистості, групи.	Володіння діагностичним матеріалом особи/групи щодо оцінки причин виникнення соціальних, психологічних, емоційних порушень, соціальних потреб.	Провести діагностику особи/групи, за актуальними проблемами, потребами, причин виникнення соціальних, психологічних, емоційних порушень, референтних груп з позитивним чи негативним впливом. 20			
7.	Розроблення проекту соціальної програми	Вміти характеризувати і розробляти соціальні програми.	Формування суті соціальної програми, а саме: комплекс завдань і заходів, що мають конкретний зміст, спрямовані на досягнення кінцевої мети. Визначення змісту проекту соціальної програми. Підбиття підсумків програми.	20		
8.	Проведення досліджень		1. На основі опрацювання сучасних	30		

	відповідно до тематики дипломної (бакалаврської) роботи – за умови відповідності бази практики об’єкту дослідження.		психолого-педагогічних періодичних видань створити покажчик статей, у яких висвітлено проблеми, що вирішує соціальна робота (за профілем діяльності бази практики) (не менше 10 статей). 2. Підготувати тези доповіді на тему (за вибором методистів кафедри чи бази практики). 3. Розробити план проведення круглого столу на актуальну соціальну тематику.				
9.	Захист виробничої практики з фаху практики.	Аналіз і оцінка результатів практики.	1.Розробити презентаційний буклет щодо діяльності бази практики. 2. Підготовка звітних документів. 3. Звіт у формі презентації.	10			
ЗАГАЛЬНА К-ТЬ				180			

6. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види практичної роботи	Максимальна кількість балів
<i>Оцінка за володіння технологіями соціальної роботи</i>	30
<i>Оцінка за проведення та аналіз соціальних заходів</i>	20
<i>Оцінка за правильність ведення та оформлення відповідних документів практики</i>	15
<i>Оцінка за індивідуальні завдання</i>	10
<i>Оцінка за підготовку тез до друку</i>	5
<i>Оцінка за захист виробничої практики</i>	10
<i>Оцінка за захист виробничої практики з презентацією</i>	10
Максимальна кількість балів	100

5. Ресурсне забезпечення

Вимоги до письмових робіт (Звіту)	Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів. При написанні звіту про проходження практики необхідно звернути увагу на такі аспекти: – У якому закладі проходила практика; – Умови роботи в закладі. – Зміст проведеної роботи. – Короткий аналіз своєї роботи (які знання, уміння і навички удосконалено, набуто; які взаємини склалися з клієнтами; чи змінилися особистісні якості практиканта; які виявлено труднощі і прогалини у підготовці до роботи з клієнтами у закладі). – Висновки і пропозиції щодо вдосконалення організації практики та підготовки до неї. Звіт затверджується підписом керівника-методиста практики та печаткою закладу.
Підсумковий контроль	Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів. Форма здачі (комбінована).

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Під час організації практики від студентів очікуються активність і творчість. Студент, який не отримав підсумкової оцінки за результатами проходження практики, під час виставлення заліку отримує результат «незараховано». **Академічна доброчесність:** Порушеннями академічної доброчесності¹ вважаються фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. **Відвідування занять:** Присутність здобувачів вищої освіти на теренах закладу контролює викладач-методист. Неформальна освіта. Під час практики студент може здійснити неформальну освіту, а саме: пройти навчання на платформах онлайн-курсів (назву курсу визначає викладач). За наявності відповідного сертифіката студент отримує 5 балів, передбачених шкалою системи оцінювання

Рекомендована література

Базова

1. Белоліпцева О. В. Технологія оцінки потреб сім'ї у процесі роботи з сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах. Соціально-педагогічна підтримка сім'ї з дитиною : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару Запоріжжя , 2014. С.87-91.
2. Інтегровані соціальні служби : теорія, практика, інновації : навч.-метод. комплекс / заг. ред. І. Д. Звереві, Ж. В. Петрович. Київ : Фенікс, 2007. 528 с
3. Квітко Н. М. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2021. № 3 (107). С. 33–44.
4. Зозуляк-Случик Р.В. Наскрізна програма практики студентів педагогічного факультету спеціальності «Соціальна робота». Програма навчального курсу [для студ. вищ. навч. закл.]. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 64 с.
5. Зозуляк-Случик Р. В. Формування професійної етики майбутніх соціальних працівників в університетах : монографія. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 460 с.
6. Зозуляк-Случик Р. В. Стан сформованості комунікативних якостей майбутніх фахівців соціономічної сфери у закладах вищої освіти. Pedagogia. 2021. № 2. S. 5–14.
7. Зозуляк-Случик Р. В. Практична підготовка як основа формування професійної компетентності майбутніх соціальних працівників. Соціальна робота в умовах сучасних викликів: досвід і перспективи розвитку : колективна монографія / Кол. авт. за заг. ред. проф. Ю. В. Палагнюк, доц. О. Л. Файчук. Миколаїв : Вид-во: Ємельянова Т.В., 2021. С. 335-361.
8. Інтегровані соціальні служби : теорія, практика, інновації : навч.-метод. комплекс / заг. ред. І. Д. Звереві, Ж. В. Петрович. Київ : Фенікс, 2007. 528 с
9. Квітко Н. М. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2021. № 3 (107). С. 33–44.
10. Оцінка потреб дитини та її сім'ї : від теорії до практики : навч. посіб. / за ред.. І. Д. Зверева, З. П. Кияниця, В. О. Кузьмінський, Ж. В. Петрович. Київ : «Кожній дитині», 2010. Ч.1. 228 с.
11. Оцінювання потреб клієнтів соціальних служб : метод. рек. для закладів і установ, що працюють із вразливими групами населення / заг. ред. Л. Л. Сідельнік. Київ : ТОВ «ЛДЛ», 2017. 208 с.
12. Пенішкевич Д.І. Соціальна педагогіка: модульна технологія вивчення навчального курсу: рек. М-вом освіти і науки України як навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / Д.І.Пенішкевич, Л.Л.Тимчук. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. 496 с.
13. Положення про організацію та проведення практики у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/наказ-805.pdf>
14. Програма практик зі спеціальності “Соціальна педагогіка і практична психологія” : методичний посібник / Керівник групи упорядників: Б. Ковбас. Упорядники: Зозуляк Р., Лемко Г., Недільський С. Івано-Франківськ, 2006. 78 с.
15. Програми практик зі спеціальності “Соціальна педагогіка”: метод. посібник / [керівник групи упорядників: Б.І. Ковбас; упоряд.: Зозуляк-Случик Р.В., Березовська Л.І., Кулик І.В., Лемко Г.І., Михайлишин Г.Й., Петришин Р.А., Сабат Н.В.]. Івано-Франківськ : НАІР, 2015. 186 с.
16. Програми виробничих практик зі спеціальності 231 «Соціальна робота» ОП «Соціальна педагогіка» : метод. посіб. Ковбас Б.І. , Дідух І. Я., Лемко Г. І, Петришин Р.А. Івано-Франківськ : НАІР, 2021. 186 с.

Допоміжна:

1. Вдосконалення соціальних послуг в об'єднаних територіальних громадах: посіб. К., 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/508/>
2. Вдосконалення соціо слуг в ОТГ.pdf Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» від 21.06.2001 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2558-14>.
3. Зозуляк Р. В. Система наскрізної практичної підготовки студентів (спеціальність соціальна педагогіка і практична психологія) Матеріали III Міжнародної практичної 43 конференції

6. Колбіна Л. А. Менеджмент соціальної роботи: навч. посіб. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. 406 с.
7. Полякова О.М., Поляничко А.О. Технологія виробничої соціально-педагогічної практики в освітніх закладах: методичний посібник для студентів спец. «Соціальна педагогіка». Суми: СумДПУ, 2009. 100 с.
8. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII. – Режим доступу: URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/508/> <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.
9. Робота з клієнтами соціальних служб / за ред. З. Г. Зайцева. Житомир: Екосфера, 2014. 117 с.
10. Програма переддипломної соціально-педагогічної практики : методичні рекомендації / укладачі: Т.А.Алексєєнко, Т.А. Равлюк. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. 40с.
11. Соціальна педагогіка : словник-довідник / за заг. ред. Т.Ф.Алексєєнко. - Вінниця: Планер 2009.
12. Фурман А. В., Дубно А. В. Психодіагностична компетентність соціального працівника : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 102 с.

Інтернет-джерела

1. Внутрішнє переміщення внаслідок конфлікту в Україні: підвищена незахищеність постраждалого населення та чинники напруженості у громадах. Тематичний звіт. Спеціальна моніторингова місія в Україні. ОБСЄ. 2016. URL : <http://www.refworld.org.ru/idps.html> (дата звернення 15.07.2021).
2. Державна служба зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/> Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> Урядовий портал: <https://www.kmu.gov.ua/npasearch?type=acts> Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України :<http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index>.
- 3.Офіційний сайт Кабінету міністрів України : <http://www.kmu.gov.ua/>.4. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України :<http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>.
- 4.Офіційний сайт Мережі аналітичних центрів України : <http://www.intellect.org.ua/>.
5. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/231-sotsialna-robota-bakalavr.pdf>
6. Професійний стандарт «Соціальний працівник» (Проект).Міністерство соціальної політики України. URL:https://www.msp.gov.ua/files/project_normativnyh_documentov/p-sp.doc
- Професійний стандарт «Соціальний робітник». Наказ Міністерства соціальної політики України (від 15.08.2019р. №1243). URL:<https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=8cc080eb-ab16-4c4ea7f8-30048eec>
7. Професійний стандарт «Фахівець із соціальної роботи». Наказ Мінекономіки України (від 20.06.2020р. №1179). URL:<https://file:///C:/Users/super/Downloads/1179.pdf>.
- 8.<http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
- 9.Наукова бібліотека нації<http://hklib.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Адреси бібліотек:

1. Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника – Шевченка 57, 1 поверх Гуманітарного корпусу.
2. Бібліотека педагогічного факультету. С. Бандери, 1. 8 поверх.

Зозуляк-Случик Роксоляна Василівна,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи

